

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÄNFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, azaz kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 A háromszoros kiadásra 3 ft. o. 4. hirdetés első sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés és hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelte.
 A nyilatkozati cikkek sora után 15 ft. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

A közlekedő országgyűlés tárgyalásainak hiteles és gyors közléséről olyképp intézkedtünk, hogy az ülésekről értesítések, valamint a jeles beszédokat a hiteles gyorsírói közlés után adandjuk. Ismert és jeles tollú értesítők van ezenkívül Szecsenben, a ki a pártok alakulásáról, az eszmék fejlődésének irányáról, valamint a gyűlés ünnepélyeiről s azzal kapcsolatos eseményekről tájékozódás és értesítő cikkek küldend lapunk számára.

Mindezeket kívül gondoskodtunk, hogy a fontosabb eseményeket s határozatokat távirati úton nyert értesüléseink után azonnal közzé tesszük.

Lapunk a gyűlés tárgyaihoz képest másfél, sőt két íven is mind annyiszor megjelen, valahányszor tárgyait fontos, sürgős volta és terjedelme igényli.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre	12 forint.
Félévre	6 "
Évnyegyedre	3 "

Az előfizetési pénzek kiadók Stein János középúti könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, s felkérjük t. részvevőjeseinket, hogy előfizetési pénzeiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, minthogy igen nagy számú felesleges példányt nem nyomathatunk.

Közlöny, június 22.

(D) Utóbbi cikkünkben a szász uralkodó szempontot ismertettük, azon ígéretet tettük, hogy most a román szempont észlelésére megyünk át.

Észrevettük azonban csak hamar, hogy tartozásunk van a szász szabadság azon jelenségei iránt, melyeket H. S. barátunk „Kérdések kérdése” cím alatti jeles cikkében ismertetett.

Mielőtt tehát a román szempont taglalására szállanánk, a másik szász szempontot is kell ismertetnünk, mely a magyar szemponttal inkább simul.

A szász politikailag kiműveltebb nép, hogysem egy évtizedes szűz állapot alatt kipurított vívmányait nyolcz századon át kipróbált alkotmányát minden belső ellenmondás nélkül szétrobbanthassa. Lenni kellett tehát más szempontnak is e nemzet kebelében.

Ma a vezérek elméletében a faji érdek győzött a kötelességtől, a történelmi alkotmányosság érdekében. De könnyű egy Caesar számára Páris régi utcáit semmivé tenni, hogy az újabb szabály utca a divatos izlésnek megfeleljenek; ám nem oly könnyű a nemzetek évszázadon át épített alkotmányvívartait leontani; mert a jogot az idők kísérletei edzik. Az angol alkotmány azért leggyakorlatibb a világon, mert mindig a multra épített s ősi alapjait soha sem adta fel, pedig bizony meg volt Angolhon is kísértve a Károlyok alatt, midőn egy Strafford tiporta az alkotmányt.

Tulélte Anglia a despotismus korát, tul a forradalmat, tul Cromwell dictátorságát; de tabula rasára nem épített, visszaállott ősi alkotmányára s boldog és a világ legnagyobb hatalmassága lett.

Ős alkotmányáért küzd ma a lengyel, ős alkotmányát küzd vissza a minap Hessen, birt alkotmányát küzd ma a porosz; és a szászok közt ne legyen még buzgalom azon ős alkotmányosságért, mely a magyar királyság e kis telepét végre nemzeti individualitássá tette; s feloldozza-e egyszerre amaz or-

szágos, és ama helyhatósági jogokat, mely a szászoknak is sok vér- s sok pénzaldozatába került.

Van, igen van, nem centralisticus szász szempont is. Erről az igazságról s méltányosságról tekintetből nem szabad megfeledkezünk. Nincs miért szólnunk mi e szemponttal, imépp ő maga szólal fel, és becéli magát cikksorozatunk folyamába.

Egy brassói szellemű szász honfittársunktól veszünk az alább írt cikket, melyet hű fordításban adunk közre. E cikk a szabad elvű szászok szempontját jobban ismerteti, hogy sem bővebben kellene hozzá szólnunk. Beillesztjük azt elkezdett elméletünk folyamába, mint egyik fontos előírt kiizandó corollariumunknak. Itt következik a „Konstädter Zeitung”-ban felszólalása folytán már lapunkban is ismertetett szász publicista legújabb cikke.

Egy szó az alkotmány barátainak helyzetéről a szászok közt egy szásztól.

Brassó, 1863. június 17-kén.

Mi itt Brassóban, valamint általában egész Erdélyben jelenleg, midőn az erdélyi országgyűlési választások előestéjén állunk, oly időben élünk, melyben a véleményeknek szó- és írásbeli őszinte és becsületes kicserélése szükségesebb mint valaha.

Arról van szó, hogy oly határozatokat alapítsunk meg, melyek szép hazánk legmagasabb érdekeit a legbensőbbleg érintik. A dolgok ily állásában tehát feltéve, hogy egyik párt úgy, mint a másik viszonyos őszinteséggel csak is a haza valódi érdekét hordozza szíven, s így egyik a másiknak tartozkodás nélkül nézhet szembe közbe: nem kelene egyik pártnak a másikat fegyverrel megfosztani, azt védtelen helyzetbe kényszeríteni, a korlátozott ellentárs mellére páncélosan felfegyverkezett rohamni.

De fájdalom köztünk szászok közt éppen így van a dolog. Az egyik t. i. a nagy osztrák politikának vakon hódoló pártnak minden képzelhető eszközök rendelkezésére állanak céljai kivételére, az irányadó körök védelme alatt áll ő, mellette emelnek szót a német lapok, a „Herman” és „Kronst. Zeitung”-ok; a másik s z á m s z e r i n t még mindig nagyobb párt, a melyhez szerencsésének tartja magát számíthatni ezen sorok beküldője is, s a mely párt az alkotmányos államéletet méltányolni tudja minden ocsroytól idegen, s a politikai viszonyok tovább fejlesztésére csak alkotmányos, törvényes úton kíván hatni, mondhatni minden eszköztől még van fosztva arra nézve, hogy a minden oldalról támogatott tevékeny ellenpárt forceirozott törekvéseit paralysalhasa.

Ezen párt nemcsak minden felsőbb segélyt nélkülözni kénytelen, hanem még a belföldi német lapok hasábjai is elzárják előltük, mert félnek az őszinte ellen nyílt sisakjától.

Ennek legtisztább bizonyítékát nyújtja azon körülmény, hogy éppen jelenleg is e felszólalásom nem jöhet nyilvánosságra saját nyelvenem.

Erről bővebb tanúságot szolgál az is, hogy én, midőn a „Kronst. Ztg.”-nak egy Brassóban mesterségesen előidézendő birodalmi tanács-pártoló hangulat érdekében kezdett soknemű agitációja ellenében, ösztönözve éreztem volna magam ellenvetést tenni számos elvárataim szellemében, kénytelen valék egy tüzetes cikkemnek a szerkesztőség által történt vizsautasítása után felszólalásomat azon csupasz alakban vétetni fel, a mint ez a „Kronst. Ztg.” 88-dik számában megjelent.

Ezen felszólalásomat a „Herm. Ztg.” 136. számában szokott kegyes és leereszkedő modorában figyelmére méltatni kegyeskedett, és imé újbol azon helyzetben lelem magam, hogy az ellenem intézett megtámadásra nem felelhetek német lapban.

Igy levén a dolog, az ottan felállított valóban naiv állítások cáfolására nem is volna semmi szükség. A ki ama „Hermannstädter” cikk értelmében nekünk szászoknak legmagasabb lobogón az alapelveket tűzi ki, hogy mi csak „ad retinendam eorum” léteztünk, az az, hogy alája kellessék vetni magunkat vakon a kormány minden parancsának, minden bírálat nélkül: az nekünk szászoknak valóban igen nyomorult állást szánt, az még nem hatott be az alkotmányosság szellemébe, az nem ismeri csak felületesen sem, minden alkotmányos kormányalak lényegét, nem tudja, hogy alkotmányos államviszonyok megalapítása és rendezése különösen két tényező hathat: a kormány és a nép; hogy amaz a korona, ez pedig a nép jogát gyakorolni bír illetékeséggel, hogy ennél fogva, miután igen természetesen mindegyik tényező mindig saját befolyásának igyekszik tulsúlyt vivni ki, minden alkotmányos államban a népnek feladata örökösni saját jogai, a nép jog megalapítása érdekében; mi közben a legnagyobb lojalitás szerint járhat el, és igen észlelyesen azt tenni is fogja.

A mi pedig az egész népnek feladata, ugyan az feladata minden résznek, s így nekünk szászoknak is.

Igy tehát ama „Hermannstädter” politikus ur saját felfogását egy alkotmányos államletről ön maga ítélte el.

Ő minket sem a magyarokkal, sem a románokkal, (a kikkel ő, valamint a „Kronst. Ztg.” is valóban megalázó modorban kacérkodik) éppen nem kedvelt meg, midőn minket szászokat, mint akaratt nélküli drabantokat, vagy a kormány eszközeit állít fel, a helyett hogy feladatunkat a mi testvér népeinkkel közös népjogunk oltalmazása érdekében egyeztetni kívánna. Hogy ama politikus ur a szászokat rendeltetésének hasonló definitioja után hogyan nevezheti még szabadoknak, ezt nem értjük, s bajosan indokolhatjuk.

Az „ad retinendam eorum” szavakat így még valóban senki se értelmezte! Avagy csakugyan dicsőség gyanánt számíttatnék be nekünk, ha a testvérmembereinkkel merőben ellenkező utakon indulunk!

Hazánknak egy valódi barátja, a ki a jövőbe is akar egy pillantást vetni, a ki tán pillanatnyi előnyért nem hunyja be szemét szantszándékosan az okvetetlen jövődől dőlő előtt, — egy ilyen valjon beszélhet-e még egységről a szászok közt, egységről a többi testvérmembereikkel való egység rovására? Egy becsületes hazafi tehet-e egyebet, mint minden erejét megfeszíteni a végett, hogy népecskéjét, ha mindjárt az egyelőre nem is lenne egészen egy, ez eszmét illetőleg, a többi testvérmembereikkel való egyetértésre, egyesülésre vezesse?

Soha senki ellenében ennél fogva nagyobb méltatlanság nem követtetett el, mint a midőn nekem és elvárataimnak valaki azt veti szemünkre, hogy nincs bennünk hazafiság, nincs nemzeti önértel!

Látja azt s tudja azt minden elfogulatlan, hogy éppen hazafiság, s egy — mondhatnám — fanaticus ragaszkodás a szász szellemhez (Sachsenthum), nem pedig egyéb az, a mi minket a „Herm. Ztg.” által most annyira korholt úton vezérel.

Ti! a kik aziránt kérdezték, kérdjétek meg magyar barátainkat, a kikkel valaha közlekedésben állottunk!

Mindenik fel fog titeket világosíthatni, hogy legfőbb alapelveit, hűvek maradni nemzetiségünkhez, szászok maradni utolsó csepp vérig!

Éppen mivel a magyar — mint ezt nézet-elleneseink szemére hányják — nemzetiségéhez bizonyos büszkeséggel ragaszkodik, éppen ezért kelt bennünk a magyar bizalmat fel, s viszont éppen mivel mi hasonló büszkeséggel ragaszkodunk nemzetiségünkhez, éppen azért veti bizalmat belénk a magyar.

Mint nemzetek pedig, hűvek néplünkhez, szoros testvériségben akarunk összetartani, szorosban, ha lehet, a haza minden nemzetiségeivel, mert csak így várható az alapos, az üdvös kibontakozás és fejlődés.

A „Herm. Ztg.”-gal bővebb vitába bocsátkozni, a mondottak után, feleslegesnek tartjuk.

Ezt azonban ösztönözve éreztük magunkat kinyilatkoztatni azon gyanúsítások érvénytelenítése végett, melyek elvárataink ellen kiméltlenül felhozattak.

A mi végül ama polemia tárgyát illeti, t. i. hogy „küldenek-e a brassóiak a birodalmi tanácsba?” a mennyiben ezen ellenfeleink által kihívólag kezdett vitába ereszkedhetünk, minden ellenkező állítások dacára biztosíthatjuk, hogy hacsak mesterségesen nem idéztetik elő más hangulat, ha nem vádoltunk minden oldalról állítólagos agitációval, ha véleményünket mások ellenében mi is szabadon nyilatkozathatunk: akkor az országgyűlési követek választása itt Brassóban a mi pártunk, az egyetlen őszinte és valóban szabadelvű párt szellemében fog okvetetlen megtörténni. Ez a majoritas természetes hangulata, s mi nem szeretnők magunkra vállalni azon felelősséget, mely valaha ellenfeleinkre súlyosodnék, ha sokféle sophismákkal más hangulatot idéznének fel.

Még mindig azon erős hitben élünk, hogy pártunk Brassóban diadalmaskodni fog, s hogy ellenfeleink tömérdek sok búcsúelkezdéseikkel végül is csak úgy járnak, mint a párisi választások alkalmával Levy maire és kormány-jelölt Favre Gyula ellenében. Olvasható ez eset a „Herm. Ztg.” 136-dik számában is a „Notizen”-ek közt. A választók gyűlése egy roppant iskolai teremben rendeztetett. Jelen volt 2,000 választó. A derék emberek feszült figyelemmel hallgatták végig Levy ur nagy ékesszólással mondott beszédét. De mikor Levy urnak több mondanivalója nem volt, 2,000 hang kiáltá: Eljen Favre Gyula!

M. P.

A reformátusok közszinata Dézsen második nap jun. 15-kén.

A jegyzőkönyv olvasása alatt t. Vályi Elek ur saji káptalan dékánja felszólal, hogy az esperesek sorából neve kihagyott, mit jogsértésnek tart. Ő még a zsinatra sem hivott meg, holott 1851-től fogva a zsinatokon mint feleketett esperes működött s ennek jogos tagja volt, s e joghoz ragaszkodva hivatlanul is megjelent, s székét elfoglalta. A káptalan a tavalyi közszinaton a főgyházi tanács helybenhagyásával feloszlattott ugyan, s a szomszédos görögnyei és székely egyházakreletekbe olvasztott; de a káptalan soha e tekintetben kihallgatva nem volt, és ezen feloszlattatásba beleegyezését nem adta, sőt feloszlattatás ellen felfolyamodott mind a mgs főgyházi tanácsához, mind jelenleg a szent zsinathoz, kéri tehát nevét az esperesek sorába a jegyzőkönyvbe iktatni.

E felszólalás után heves vita fejlett ki. Benkő János görögnyei jegyző a beiktatást nem helyeselheti. Az esperesek mint a tractusok képviselői vannak itt. Tiszteletes Vályi urnak jelenleg tractusa nincs. Itt senkit sem képvisel, következésképp a zsinatnak mint esperes tagja nem lehet, s neve mint ilyennek jegyzőkönyvbe nem mehet.

Véér Farkas főgyháztanácsai küldött gyvélekedik, hogy ha a kapitulum fel is oszlat-

tott, melynek jogos vagy nem jogos voltába míg e tárgy tisztelesen szövegére nem kerül nem elegendik; de ugyhiszi esperesi jogától és székétől sem a zsinat, sem a főgyháztanács meg nem fosztotta, itt tehát mint ezimzetes esperesnek helye és széke van, pártolja követelését, hogy neve a jelen voltak sorába bemenjen.

Benkő János: A főgyháztanács címét mint proseniorét hagyta meg, hogyha t. i. a széki vagy a gurgényi esperes betegség vagy más akadály miatt meg nem jelenhetik, azokat a zsinaton helyettesítse. Ezen urak jelen vannak. Vályi urnak most, míg a zsinat előbbi határozatát el nem rontja, helye nincs.

Véér Farkas: Kérem a címek iránt legritkábbal több kegyelettel. Tiszteletes Vályi ur semmi oly hibát el nem követett, hogy címétől megfosztassák, következésképp véleményem szerint itt helye és szavazata van.

Róth Pál főgyháztanácsi küldött: A kapitulum ténylegesen feloszta nincs, ez soha végre nem hajtották, itt jelenleg a kapitulumot csak is Vályi ur képviseli.

Dombi, szilágyi lelkész sem akarja, hogy tiszteletes Vályi ur mint Johannes sine terra foglaljon helyet csak címénél fogva, de mint a saját kapitulum jogos képviselője, neve menjen be.

Péterffy József marosi esperes: A törvényt akár jó akár rossz tiszteletben kívánja tartani, míg ez más által nem pótolhatik.

Az igaz, hogy a káptalan sem Gurgénybe, sem Székbe bekebelezve nincsen; de azért nincs mert ellenszolgált, a végrehajtásra kiküldött espereseknek nem engedelmességet. Míg tehát a felfolyamodás következtében az ügy tén meg mai órán elő nem kerül, itt jelenleg a protokollumban helyet nem foglalhat, mert a zsinat saját törvényét meg nem ronthatja, hanem ha a zsinat törvényesen a dolgot reasummalja, határozatát megváltoztatja, akkor van helye, hogy neve törvényesen beiktattassék, az akkori protokollumba.

A többség ezt formakintekben is helyesnek látván, Vályi ur neve a tegnapi jelen volt esperesek sorából kimaradt. Azonban jegyzőkönyv olvasás után a főconsistorium ide vonatkozó rendelete olvastatván, Véér Farkas felfejti, hogy a káptalan a többi egyházmegyeikkel egyidejű történelmi névvel bír. Magyar királyok, nemzeti fejedelmektől adott donatciók, kiváltságok annak nevére keltek; a dézmák, melyek azon egyházak főjvedelmét tették, most verificáltak; ezen ügyeket csak is a káptalan jelen tisztviselői kezelték és érték. A káptalan fenntartását, tehát az összes anyaszentegyház érdekében továbbra is szükségesnek tartja.

Ezen véleményem következő alapon fogadtatik el: Mintán a főgyháztanács, az egyházmegyei közigazgatás tekintetében helyesebb felosztását, illetőleg körvonaloztatását óhajtja; erre nézve az egyházmegyei véleményét a közssinat által megkérdetett rendeli, mivel a saját káptalan is e miatt olvasztatott volt be, addig míg az egyházmegyei törvényes új felosztása a magarendén véghez megy, a saját káptalan eddigi állásában meghagyatik, s ennek folytán ezennel t. Vályi Elek ur, mint saját esperes, a zsinat törvényes tagjának elismertetik. (Eljén!)

Püspök ő méltóságának a hátszegi egyházak s iskolák rendezése tárgyában tett intézkedései helybenhagyattak, s gr. Kun Kocsárdnak, ki a hátszegi egyházak s iskoláknak a vallás és nemzetiség érdekében 8,000 ft alapítványt tett le, köszönni feliratot határozott. Ugyan ekkor felhivatván, hogy a m-laposi egyház és iskola felségellésére gróf Teleki György 1,000, gróf Teleki Miksáné Collins Cook Jenny élete végéig évenként 50 új ft alapítványt le, ezen kegyes adakozók is megjeleneztetvén, részükre hasonló köszönni irat határozattak.

Elkes György mult számban ígért beszédjéből közöljük a következő művészi pontot: „Ámbár tanítói fellépésének fénypontja, tanítványainak koronája a hegyen mondott beszéde volt; a templom, melyben tartatik ama lefőbb építő mesternek a világokat légyen szavára alkotó művésznék, Istennek vala alkotmánya; kárpitja volt a két kéz körül ragyogva a csillagok millióit; orgona benne a zúgó szélvésznek és lágy zefíreknek egygyé olvadt dala. Ott fektűt keletre a galileai tó, Isten bölcsességének mélységét ábrázolva; nyugatra emelkedett a Kánnel-hegy, mint füstölő ol-tár; északra toronyosult hófedte csúcsaival a Libanus, ábrázolva a még nem eléggé fogékony kebleket; délre a galileai termékeny mezők, mint bárony szünyegek terültek el tavaszi pompájokban; szóval egy oly dicső templom vala ez, mely a kedélyeket akarattalul is buzgó áhítatra ragadta. Hallgatók voltak az ő tanítványai, s tenger sokasága nép távol vidékekről. Ott állott Jézus dicsfénytől körül sugározva. Ott látjuk őt a föld gúzkörén feljött emelkedve magasabb régiókban lebegni, ott zengedeztek ajkairól amaz örök igazságok, miket 18 és félszázad lefolyása után is az

emberi erőszak és ármány megdönteni nem tudtak.”

Ezen beszéd dézsi egyházunk több buzg tagjától kinyomatás végett a tisztelt szónok urtól elkértni szándékolatik.

Zömlén.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Vázlatok a doboka megyei június 17- és 18-ki bizottmányi gyűléséről. Kimerítő tudósítást adni e két napról tán sikerülne egy steneograf-társulatnak, de nem oly embernek, ki csak a rendes írás mesteriségét bírja; azért vázlatokra szorítkozunk inkább csak jellemzés szempontjából. Ennyit is mellőznénk, ha helyzetünk felfogására adatokkal nem tartoznánk a közvéleménynek, sőt az irányadó köröknek is, mert e két nap hivatalos jegyzőkönyvei, bár összesen 12 hosszú óráig kioldottunk is hitelesítő-sökkel, még halvány színét sem tükrözik vissza az ugy nevezett tárgyalásoknak. Tudni kell ugyanis, hogy miután kifáradt a gyűlés a hitelesítés sisipusi erőfeszítéseiben, a hitelesítés a majoritás hajthatlan magatartásában találta fel majd minden kérdésre nézve kifejezését, és e kifejezés beteges, határozatlan, magán viseli a tekintélyes minoritás óvásai-ban a nyomatektalan erőtlenséget. Hallatlan eset a jegyzőkönyvek kronikájában, hogy szavazatra kelljen bocsátani azon kérdések, ha órahosszakig tartott vitatkozások, s egyes helyeknek 5-6 rendbeli formulázási kísérletei után, kimondandó-e végre a hitelesítés megtörténte? ... és első gyűlésünk jegyzőkönyvével e történt. Szomorú állapot, midőn méltánytalan pressió alá kell esni a jó akarat, jó szándéknak, és csak addig mondhatjuk felfogásunkat magunkénak, míg ajkainkon ki-bocsátók; mert formulázása rögön elleneseink csavart présebe jut, miből formájából, értelméből könyörtelenül kifacsartatva kerül ki.

Első napon számbavetvén a bizottmányi létszám, határozatképesnek nyilvánították, s a m. adminisztrátor ur az országgyűlésre vonatkozó kormányrendeletek felolvasását kifizé szöveggyűjtő.

B. Bánfi Albert ő mlga interpellálta elnök ő mlgtat felvilágosítás iránt e mostani gyűlés összehívására vonatkozólag, miután ennek a június 2-ki eselszövény által kijátszatott gyűlésben, s az ezt követett képviselő választmányi elnöki kinevezésben fel nem derített előzményei vannak. Elnök ő mlga kormány-széki rendeletre hivatkozván e tekintetben, felkérte interpellálá bár ő áltál e rendeletnek, mint a jelen gyűlés alapjának, min-denekelőtti felolvasatására, s minthogy az összehívó levélben a gyűlés céljánál a követ-választás keresztülvitelére hivatott képviselő választmány megválasztása tiszteletti ki, kérte az elnökileg adott biztosítás ellenére kinevez-tett jun. 3-ról képviselő választmányának visszahívását, hogy e helyett a magas kor-mányi szabályzás értelmében másnak megvá-lasztása foganatosíthassék. E kérést a magyar részről minoritás magáéva tevé, elnök ő mlga ígéretet tett a főkörmányi rendeletnek az or-szágyűlési okmányok felolvasatása utáni szö-nyegre hozatala iránt; az általa kinevezett képviselő választmány visszahívását azonban megtagadta ezuttal.

Mintán az elnökileg kinevezett bizottmány több tagjainak lemondása szóba jött, s meg-illetődött keserű nyilatkozatok váltattak a jun. 2-án kijátszatott magyar bizottmányi tagok részéről; főmlélté, hogy egyes tisztviselő a megyét megjárva, hatalmi állásánál fogva követté választatását vette cél-zá, s ezáltal hivatali hatalmával vissza-élés gyanúja alá hozta magát. Ezekre nézve egy írásbeli felterjesztést jelent be a f. kir. főkörmányszékhez, s egyszersmind köszönet-nyilvánítást ugyanoda a jeleni választó gyű-lés engedményezéseért. Ezen felterjesztéshez a magyar bizottmányi tagok hozzájárulásukat nyilvánították.

Tovább felolvasattak az országgyűlésre vonatkozó legmagasb és magas intézkedések, kihirdetettek. A román többség hálafeletart határozott ő cs. k. ap. Felsőkéhez az erdélyi országgyűlés összehívásáért. B. Bánfi Dániel ő mlga indítványra a magyar kisebbség e határozatra vonatkozólag, mennyiben az a bizottmány nevében mondatott ki, mivel min-den lehető alkalommal nyilvánított elvei szerint egy erdélyi országgyűlést törvényesnek nem tarthat, óvást jelentett jegyzőkönyvre. Ez óvást küldöm egész terjedelmében, minek közlése annyival szükséges, mert a román többség a jun. 18-i ülésen felolvasatását szokott méltányosságánál fogva, meg nem engedte.

Sor került a bizottmányi gyűlés viszonti egybehívását elrendelő főkörmányi rendelet felolvasására. Ebben kimondatik egyfelől az: hogy a képviselő választmány választás alá bocsátandó, a június 3-án elnökileg kineve-zettnek hatásköre felfüggesztvén s csak azon esetben léptethetvén viszont életbe, ha az ujonnan összehívott gyűlés határozatképes létszámban nem jön vala össze; másfelől az,

hogy a bizottmányi tagsággal felruházott tiszt-viselőknék felelet terhé alatt a tanácskozá-sbani részvétel megrendeltetik. E rendeletre vonatkozólag Anderkó kánonok ur egy kérel-mező felterjesztést indítványoz ő cs. kir. ap. Felsőkéhez az adminisztrátor ur azon tényének, miszerint a képviselő választmányt a magas kormányi szabályzat 39-dik §-sa értelmében elnöki uton kinevezte, igazolása, s az ezen ténnyel érvénytelenítő főkörmányi rendelet sé-relmessége tekintetéből, melyben egyszersmind alázatosan feljelentessék, hogy a követválasztás július 1-sőig netalan meg nem történheté-sének oka az elnökileg kinevezetett képviselő választmány felfüggesztésében található fel, nem a megyehatóság vagy bizottmányi eljárás-ban.

Hosszas és heves vita fejlett ki e sajátság-os indítvány körül, mely nemcsak megtá-madja a legméltányosabb főkörmányi intézke-dést, mely helyrehozni sietett egy a magas kormányi választási szabályzatot kikerülni me-rényelt, a megyebizottmányok jogkörét meg-támadó eljárás jogszerű következményeit, ha-nem egyszersmind az elítelt visszaélések vé-delmzésére, épp a legmagasb trón elébe, vállalkozik. Eredménye a vitának szavazat lett, s az indítvány a román többség által, a ma-gyar minoritás óvása ellenére határozottá en-el-tetett. Kiváncsian vártuk az e tárgybani fogal-mazást, mit fiók-bizottmány tett papírra, s mi a második napi gyűlésben felolvasatott. Csak annyit emelünk ki belőle, hogy a június 2-ki bizottmányi gyűlés meg nem tartatásának okául „előre nem látott akadályok közbejötté” állítatik fel; mi ellenében magyar részről megjegyeztetett, bárha a jegyzőkönyven tán meg sem található, hogy az ok, több tiszt-viselő s román bizottmányi tagoknak a gyű-lésteremből botrányos félrevonulása, s tehát igen is látott, maga az adminisztrátor ur által is a f. k. főkörmány előtt felfejtett körülmény volt. Hisz épp elnöki felterjesztésre történik hivatkozás a főkörmányi rendelethez, a ma-gyarok által feljuttatott panaszlevélre még vá-lasz nem érkezvén, vagy legalább az szö-nyegre nem kerülvén.

Szönyegre kerülvén a választás keresztül-vitele, miután elnök ő mlga maga kimondá, hogy az általa kinevezett képviselő választ-mány a főkörmányi intézkedés értelmében el-van ejtve, felkérte román részről az ő mlga által összehívott névsornak felolvasatása, hogy ehez szólan lehessen, s az összehívás ke-ve-sebb idővesztéssel eszközölthessék. (Ez meg is történt, a le nem mondott tagok meg-hagytak, a le mondott tagok közül néme-lyek helyett felkelták utján mások választat-tak, mások kinevezési állásuk választási-változásával ismét a névsorba vettek fel, s az aként alkotott névsort elnök ur fel is ol-vasá. Ezen felolvasás nyomán az összehíva-tási tényre vonatkozólag egészen váratlanul két felfogás merült fel egymással homlokegy-vest és elvi tekintetben eltérő; ugyanis a ma-gyar részrőliek választás kifolyásának tarták, s e mellett módosítandónak látták, minthogy benne a magyar elemet kellőleg képviselve nem látták, s mert a románok részéről több választókra hivatalos befolyásukat felhasznál-ható tisztviselők helyett, más románokat akar-tak beleírni; a románok ellenben a névsort nem választás kifolyásának akarták tekinteni, hanem az elnöki kinevezés elfogadásának, a magyarok méltányosb képviseltetésének, s a tisztviselők kieserelésének pedig ellent mond-tak. E két felfogás ismét heves vitát keltett fel, miáltal az idő delután 4 óráig haladván, az adminisztrátor ur azon kifejezett jó hiszem-mel, miszerint időközben valami megoldásra ve-zető expedienst merülhet fel, a gyűlés további folytatását delután 5 óráig felfüggeszté.

A vázolt kétrédbeli vitaközsé sajátságos színen tünteti fel a románok alkotmányos fel-fogását és érületét, a képviselői joggyakor-latot nem magoknak tartantani, hanem azt az elnökség kezébe játszani igyekeztek, az el-nökség tapintatos szabadkozásai nem téríték őket le a magok magokat kijátszó uról. Ki-áltó jele a kiskoruságnak, vagy tán inkább, hogy a korszellem ellen vétséget ne hozunk szóba, oly nemli pártfegyelmek, mely ki-rívó botlások védelmezését is kötelességnek ismeri, ha multat vagy jövőt compromittál is.

A delutánra kitűzött gyűlés-folytatás 18-dikra maradt. Ekkor már a jegyzőkönyv a választmány összehívókta kérdés bevégzett ténynek tünteti fel, az elnökség által kilátás-ba helyezett megoldásra vezethető expedien-sről több szó sem vala. Ismét heves viták, mik a végén is ennyit eredményeztek, hogy választási jellem ruházattal, egy értelemzavaró szö-beszúrásával, a képviselő bizottmányi össze-alkotására. A magyarok elutalva látván méltá-nyos kívánalmait, az ügyállást az előbbi napról elnökileg kimondott flügöbenlétel sta-diumába kívánták visszaterelni. Végül a ügy kettemeztetett szavazat által, mely az ügyt már tegnap bevégzettnek enuntiatá ki.

A magyarok ezen bogvágás ellen követ-kező óvásukat adák jegyzőkönyv mellé, mi-után abba felvételése visszautasították.

Ó v a s. A mai gyűlés jegyzőkönyvében határozatképp levén beiktatva a képviselő vá-lasztmányi összeállításra, mi a bizottmányi ma-gyar részről kisebbsége, megtagadjuk köve-telt határozati jellemét e ténynek azon okok-ból:

1) mert a f. kir. főkörmány választást ki-mondó rendelete szellemének ellenére nem mondatik ki a jegyzőkönyvben az, hogy a m. főispán helytartó által június 3-án tett elnöki kinevezés visszavetett;

2) mert a tegnapi ülésen e kérdés bevég-zetlennél maradt s tovább folytatása delután 5 órakori gyűlésre halasztatott azon még a tár-gyalás rendén az ügyre nézve felmerült körül-mények szempontjából, miszerint a magyar elem méltányosan képviselve a választmányi programban nincs, s mert hivatali befolyá-sokat a választókra felhasználható tisztviselők többen foglalják bele; s mégis a függő kér-dés ma mint tegnap deléltől határozat áll jegyzőkönyvben.

Irtaknál fogva a jegyzőkönyv sem kellő hűségű.

A magyarok beadták a jegyzőkönyv mellé még a f. kir. főkörmányhoz bejelentett közsö-nő feliratokat is, miután nagy erőfeszítéssel a jegyzőkönyvre róla említett becsusztathat-niok sikerült.

Az irt módon összealkotott képviselő vá-lasztmány tagjai: Báró Bánfi Dániel, gróf Wass Ádám, Anka Péter alispán, Nemes Sán-dor t. sz. ülnök, Sustar Miklós udyanaz, Lendvay Károly, Marfi Albert, Moldován György g. e. lelkész, Boheczel Mihály főbíró, Bilz István g. e. kánonok, Pap Elek tör. sz. ülnök, Balázs Miklós, Majthényi Ferencz, Majthényi Imre, Klup György luth. lelkész.

r. l.

Árkos, jun. 17.

Mintán a márcz. 23-án tartott háromszéki megye bizottmányi gyűlés bizonytalan időre el-napolatott vala azért, mert akkor a gyűlés egy ő Felsőkéhez küldendő felirat kérdésnél megállapodva minden más tárgyak feletti ta-nácskozástól kívánt megszünni addig, míg azon felíratra legfelsőbb helyről válasz nem ér-kezik; s mintán azon várt leirat ő Felsőkétől csakugyan megküldetett, helyettes főkirálybíró Dániel Imre ő mlga tegnapra a gyűlést vi-szont összehívta, mely meglehetősen teljes szá-mal össze is gyűlt, nemcsak, hanem az értel-miség részéről a gyűlésteremben még egyszer akkora személyzetet (auditores benevoli, faci-turni) lehetne látni, mint maga a képviselő bi-zottmányi személyzet.

A tárgyalásokat, nyilatkozatokat négy osz-tályba foglalhatom és így illő tisztelettel adhatom elő ezekben:

1) Helyettes főkirálybíró Dániel Imre ő méltósága d. e. 10 óra tájban a gyűlésterembe megjelentvén és az elnöki székét elfoglalván, elnöki megnyitó beszédében — mely a mint látszott, elég átgondoltan volt fogalmazva — főleg azt emelte ki, (mert egyebet rövidség okáért nem is említék) hogy a július 1-sőén megnyitandó országgyűlésre előkészüléssel jó lesz megfontolni, miszerint ő Felsőge az alkot-mányság modorában és irányával kormány-oz és kíván ezután is kormányozni, szíves-kedjék azért a tisztelt képviselő bizottmány ő Felsőkének ezen atyai jóakaratahoz támo-gatolag őszintén alkalmazkodni, az ennek ut-jában álló nehézségek köréhez tartozó elhá-rintásával. Ha az 1848-diki ismeretes szerke-zet felől egyéni nézetét és meggyőződését kell kimondania, nem teheti azt ugy venni, mint egy külön álló törvényszerkezetet, hanem csak az azelőtti alkotmányosság kifolyásának, a már megvált törvények cikksorozatának tekintheti; de „a mely alul magát a közelebbi 15 évek alatt eseménydús időkben merőben kintette.” Következésképp igen szükségesnek és észszerűnek látna, egy békülékeny kiegye-zkedés útján oda hatni és munkálni, hogy ő Felsőge szerény atyai várakozásának, a köz-igényeknek s különösen a nép jóléte fontos feladatának elégtessék. Efel a gyűlést meg-nyitottak nyilváníták!

Erre gróf Kálnoki Dénes ur ezt felelé: Bocsásson meg elnöki mgód, hogy elmondott szavaira teendő egy pár észrevetélemmel el-lennézett modorban nyilatkozom. Ugyanis a) midőn mgód a lefolyt 15 éveket csak ese-mény dúsaknak nevezi, én látva, hogy azon elintézt események nyomastólág ütöt-ték ki, a mondott időszakot szenvedés dúsak nevezem, s épp ebből szükségképp kiindulva b) azt az 1848-i törvényt, mely alkotmányos uton, a két magyarhaza közös országgyűlésén Pesten van szerkesztve, s tör-vényes fejedelmünk V. Ferdinánd ő Felsőge által szentesítve, mind a felsőges ausztriai trónnak a pragmatica sanctio utáni fenállha-tására, mind a közügyek kielegítésére, mind a népholdóság megalapítására nélkülözhe-tlen, sőt kirekesztőleg érvényesnek látom, el-annyira, hogy azt esonkitni, darabolni, erőte-leníteni, annyival inkább egészen feladni annyi volna, mint a mondott érdekeknek aláadni,

mint hazafiai kötelmeink ellen tenni! (Helyes! éljen!)

2) Márc. 23-ról ő Felsége felterjesztett feliratában a gyűlés azt kérte vala, hogy ő Felsége méltóztassék a sérelmek orvoslásának útját egy törvényes országgyűlés megnyitásával feltárni. Jelenleg ő Felségének erre vonatkozó leirata felolvasatott, melyszerint a gyűlésnek abba foglalt kérelmét tudásul veszi, azon egyará megjegyzéssel, hogy a) az indítványozót meg kell vala nevezni a feliratban és jegyzőkönyvben, b) a jegyzőkönyvet nem kell vala hitelesítenen hagyni.

Erre gróf Kálnoki Dénes ur reményét fejezi ki, hogy ő Felsége a tudás mellett a kérelmet atyai figyelmére is veendi. Többen hasonló értelemben nyilatkoztak.

3) Felolvasatott ő Felségének július 1-re Szebenben megnyitandó erdélyi országgyűlésre meghívó leirata. Elnök ő mlga felkérve a gyűlést: kívánják-e az alapszabályokat felolvasatni? feleletül lön: nem kívánjuk, mert hírlap útján már azokkal megismerkedtünk! Hanem, midőn e tárgyhöz többen kívánnak szólni, gróf Kálnoki Dénes ur ajánlja a gyűlésnek egy ide vonatkozó formulázott véleményét, melynek értelme ez: „Mint után báró Puchner, mint az 1848-ki országgyűlés kir. biztosa Erdélyben Kolozsvárt, az országgyűlést berekesztő beszédében kimondta, hogy azon országgyűlés Erdélyben az utolsó; a jelenben július 1-én megnyitandó szebeni országgyűlést a képviselő bizottmány csak ideiglenesnek kívánja tekinteni minden lehető következményeivel együtt, (jegyzés: az ideiglenes szót a közkívánat törvénytelenné módosított) baneha mind azt egy reakciókérő törvényes közös pesti országgyűlés törvényesítendi; követeket választ és küld ugyan Szebenbe, de az által nem akar magával következelen lenni, hanem ez uttal is megsértett és háttérbe szorított alkotmányos jogokat védni, azok orvoslását sürgetni; kész levén azonban a nemzetiségi kérdések lehető kielégítése érdekében minden észélyesen tehető áldozatra. E véleménytervet a gyűlés, az említett szó módosításával elfogadja s határozatba menven, jegyzői kézre adatott. Elnök ő mlga biztatólag az „ideiglenesség” felől a kedélyek megnyugtatóására egy nyilatkozott, hogy az csak a jelen viszonyok között maradhat még egy ideig, de nem soká megcsúsznik; de gróf Kálnoki Dénes ur felfejt, hogy ha egyszer Erdély — felteszi — a birodalmitanásos ideiglenesség pályájára lépik, ez ideiglenes állapot, isten tudja, minő hosszúra nyulhatik, jobb tehát az ideiglenességből kibontakozás magatartási pályáján maradni.

4) Elnök ő mlga tudatá a gyűléssel, hogy miután az ő Felsége leiratára hosszason várva azt csak május 31-én kaphatá, s így az idő szorogató sürgetése miatt központi bizottmány kinevezésére gyűlést hinni össze nem vala ideje, közel levén az országgyűlésre kitűzött kezdő nap: a központi bizottmányt, ennek munkálata gyorsíthatása tekintetéből maga kinevezte folyó hó 1-én, 8-ra össze is hívta, mely már a követválasztást megelőző munkálattal el is végezte. Ajánlja a gyűlésnek eljárását helybenhagyását, és a munkálát elfogadását. De a gyűlés sem az előlélek kinevezett központi bizottmányt, sem ennek munkálát nem fogadja el, hanem jogával élve mind erről maga kívánja intézkedni, még pedig rendes szózatolás útján. Mire is a szózatok beszédetvén, a gyűlés folytatása délután 5 órára halasztatott, akkorra tüzetvén ki a szózatok kiszédése s a jegyzőkönyv hitelesítése. A kinevezett központi bizottmány 15 személyből áll, mely az egész megye minden követválasztóit összeírja, a lehető reclamatiókat beveszi, szóval, egészen új munkálattal állít ki.

Megjegyzem, hogy a gyűlés tisztán magyarajku egyénből állván, a tanácskozás, vitakozás szabatosan, könnyen és zajlatlan egyetértő csendben folyt le, mi is az ideiglenesség nyomasztó viszonyai között is kedvesen meglepő vala. Nem tehetem meg nem jegyezni azt is, hogy több jó keblű, jó fejű és jó nyilatkozatú egyénai között a gyűlésnek, sőt azok felett a többször említett nemes gróf hazafisága, loyális tapintata, csendesítő, békítő s irányadó elbánása kívánatossá teszik, hogy ezen közkedvességgel szeretett mentorát — ki körül a magánúri értékekzetek is örömmel tisztelnek — a megyének egy közgyűlése se nélkülözze. Legilletékesb nevei: Ductor, Mediator, Pacificator.

Kiss Mihály.

Bécsi-Vasárhely, június 15.

Napjaink naponként érdekesebbek, mindinkább és inkább nézünk egy bizonytalan és féltékeny idöszak elébe. Ezen év és hó 1-jén tartá meg városunk képviselői gyűlést, mikor is a kihirdetett országgyűlésre vonatkozó rendeletek tárgyalattak. Elsőbben is a képviselők a felséges királyi főkommandyszéki rendeletből egy külön erdélyi országgyűlésnek folyó évi július 1-ső napjára N-Szebenbe összehívásáról fájdalommal értesül, mely fájdalom annyival nagyobb és érezhetőbb, mivel

a felolvasott alapszabály és ügyrendtartás szerint az országgyűlésnél összehívó fennálló régiebb, és újabb országgyűlések még el nem törtött törvényeink nem vétettek tekintetben. Sőt a város és polgárai, mint született székelő nemesek eddigi választói jogoktól sokan megfosztattak; ezekből folyólag kinyilatkoztatja, hogy egy külön erdélyi országgyűlésnek az 1848-nak általán elismert végzése alap-törvénye folytán semmi törvényes jelentősége sem lehet, miután azonban érdekeink e szomorú viszonyok közt védelemre hivatnak fel csak kényszerítéssé válástja meg a közép-ponti választó bizottmányt, kik is szózatolás útján következéleg választattak meg: Elnök Kovács Dániel; jegyző: Varga József; tagok: Jancsó János, Nagy Sámuel, Pap András, Nagy Dániel, Benkő Pál, Mogori Simon, kanonok Nagy Ezekias, Toth Sámuel, Hankó László, ifj. Szöcs József, Balogh Sándor, Kovács Izra, Derzsi Mihály, Felér Lukács, Kovács Aron és Nagy Izák. Híszülük s megvagyunk győződve, hogy a középponti választó bizottmány a választó tagokkal egyetértve oly egyönt választ, hogy az minden utasítás adás nélkül tolmácsolni fogja alkotmányos jogainkat és érdekeinket, kinek emberi keble a multban kipróbált szilárd jelme s alkotmányos elve azt óhajtja, hogy a haza nagy, szabad s valódi boldog legyen.

Egy hon polgár.

Gy. Fejérvár, jún. 16.

A városi központi választmány már több ülést tartott s f. h. 11-én s 13-án összeírta a választóképeket névsorát. A bizottmány egy háromnyelvű tetemes falragasz által jelenti, hogy a felszólamlási bizottmány folyó hó 18-20-ig fogja az alaposan felszólalók megjegyzéseit vagy kivételeit méltányolni és elintézni.

Saguna ismert utasításához képest az ő vallásfelei keményen sorakoznak. A felső-igeti szolgabírói járásban a disunitus papok egy vagy több honoratőrul kezét fogva, a gyula-fehérvárhoz hasonló gyülekezeti tartakot, s a követválasztási teendőket és utasítás ismételt tisztázatt és az illetőknek rendeltékepen Saguna nevében lelkökre kötötték.

F. hó 10-én városunkban egy sokak előtt ismeretes forma arcú egyéniség hagyta imitt-amott látogatásának emlékeztet. A vendég meg akarta püspök ő mlgtát is látogatni s a huszár által mint b. Veith küldötte jelentette be magát; de a szemes huszárok észrevették, hogy az állítólagos küldött nagyon gyarló kinézést s különösen, hogy eszmájából nyulik a kapeza; s utat mutatnak neki ki az ajtón. Azonban a várbán néhány háznál mesterileg viselte magát a csaló. B. Bémer s. B. Bánffy nevek alatt olasz-magyar legionáriusnak adta ki magát, ki iszonyu viszontagságok után Konstantinápoly felől most vetődik, mint a magyar ügy és becsület marttyra, haza. Hogy nagyobb hitre találjon, bántulatos folytonossággal és gondolkodás nélkül beszélt Kosutól, Türről s testén még sebeket is mutogatott. Mi legsajátságosabb, Fejérvárt egy jelent meg, mint a ki mindenkinek ismeri viszonyait, s ennél fogva több helyt mint ismerős, mint barát lépett pártatlan otthoniassággal föl. Így esalt meg egy hazafias indulatu barátunkat is, ki a jó madarat valósággal akkor ismerte föl, mikor a kapott pénzzel az ajtón kiríppenne, az utcán mesterkélt szerepéről kissé megelégedezett. Később kitűnt, hogy b. Bémer nem más, mint egy Weis s nevezett ügyendi születési ember, ki a fejérvári fegyenc-száznadál sokáig palt, s ez időből való helybeli ismeretsegei; nem más mint ki közelebből bocsátott ki a thordai tömlőczből, nem más, mint ki néhány év előtt említett barátunkat mint Alajos örömet ér esalta és lopta volt meg.

Ritka vendégünk Sárd felé illant, hol felismerték; azután a hegylajtá járta be, s mint hallani nem esékely jövedelmi eredményen. Most mondja valaki, hogy nem ezivizáló-dunk! Ez emberől bizonyára még a híres Albion iskolailag képzett Merkuriusai is vehetnek leckéket, oly gyakorlottnak mutatta itt be magát.

Az érdeklődő közönség már tudja az erdélyi lapokból, hogy itt 1861-ben, midőn a vár bemenetéhez új sánczokat ástak, több római kőemléket találtak. A tavaszon e vidéken át miutazást tett kolozs. muzeumegyleti kiküldöttek: Torma Károly és Finály Henrik urak eme kövek iratait újból lemasolták, s nagyságukat megmérték. Nagyon gondosan; mert többé azokat az itt átmenő régész kedvelőnek látnia nem lehet. A városi előjáróság folyamodott volt e három kis oszlop birhatásáért a városi sétány díszítésére, hol még néhány oszlop- és szobortörök méltó helyén van; de a napokban azt vevők észre, hogy a római emlékek elvándoroltak; vajjon, Kolozsvárra, vagy Szebenbe vagy máshová? nem tudom.

Későbbi legheitelesebb értesítés folytán az igazság érdekében meg kell jegyezmem, hogy a jún. 8-ki, mult tudósításomban a váradgyai

tragicus esetről a tettesek nem „bánati oláhok” hanem duna-földvári lakosok voltak.

Azon tolvaj bandának, mely a k. fejérvári püspöki uradalmi pénztár ismeretes kirablását elkövette, egyik legkitűnőbb czinkosa Farkas Béőjámín, alnéven Berger Salamon, O-Huta és Papbikó szatharmegyei helységek lakosai által huzamos üldöztetés után elfogatott.

Tusnádi.

Gy. Fejérvár, június 20.

A felszólamlási bizottmány ma végzé be három napi működését. Többen jöttek be a választók névsorába, ellenben estek is onnan többen ki. Különösen a románok voltak gondosak mind arra, hogy választó jogukat ki-mutassák, mind arra, hogy a magyarok ellen kivételeiket megtegyék. Egy román Axente késsége ellen is föllépett az ideigl. alapszabályzat 34. § a nyomán.

Mint halljuk, a balázsfalvi tanuló ifjúság már szétbocsátott az idei nyári nagy szünetre, ily rendkívül jókor valószínűleg azért, hogy mielőtt még valójában szünetelne, azon követválasztó kerületekben, melyekben szét-oszlik, ne szünjék meg megtenni mind azt, mit e részben a román törekvések a központi lelkes fátalságtól várnak.

Ti föllekestül románok! mit akartok e széles s minden eszközt igénybe vevő agitatio által elérni? Tán azt, hogy a vármegyéről Szebenben egy magyar képviselő se jelenjék meg? Kérdem, kik által akarjátok aztán ott minden tekintetben egyenjogúságot elismertetni? Annak a néhány székelő követnek már territorialis különállásuknál fogva sincs veletek érdemleges viszonyuk. Ebben a magyar vármegyék követeinek kell veletek leginkább állniok. De törekvéseitek ezen egyezkedő feleket egészen leszorítják a térről. A gazdag szász-képviselőt, nyghiszluk, e hiányt előtettek sem fogja pótolhatni, ha csak „vettünk nélkülünk” nem akartok rendelkezni. Ne rohanjatok, hol a legnagyobbasabban kellene haladni; képviselöletek megjavítása amugy is kétségkívül.

Tusnádi.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Pesti s bécsi lapok a birodalmitanásnak e hó 18-án történt ünnepélyes megnyitásával s a trónbeszédre valóknak elfoglalva. Általában e megnyitáshoz nem volt akkora hatása, mint tavaly; nem az uralkodó felség nyitván meg azt. A trónbeszédből látszólag ezen ülésben csak a szűkebb birodalmitanásot illető tárgyak folynak, míg Erdély küldöttei is megérkeznek, a mire mint bizonyosra lát szanak számítani. Az ünnepélyről magáról így írnak: A bécsi udvari palotát korán az ünnepély előtt roppant néptömeg vette körül, mely között katonaság vont sorfalat, hogy a robbogó fogatokra hely maradjon. A trónteremben, mely egyszerűsége dacára imponál, a karzatok kevésse 10 óra után teltek meg. Az udvari páholy, a trón mellett a karzatokon jobbra, majd egészen füres volt, a diplomaták páholyában ellenben sokan jelentek meg. Első sorban az állami közeledek nagy kitűnőségei voltak, a legszebb jobb oldalon az egyesült amerikai államok követe, ki az által tünt fel, hogy egyetlen egy rendet sem tett fel, pedig ez követnél majd lehetetlen. Utána következtek Anglia, Belgium és Spanyolország követei, gazdagon felrendszilagozva. A magas aristocratia, mely 1861-iki máj. 1-jén gazdag fényben pompázott a diplomaták páholya mellett, az idén egészen hiányzott. Kevéssel 11 óra előtt léptek be a birod. tanácsosok, a szertárnoktól vezetve. Különösen feltűntek a lengyelek, teljes nemzeti díszöltönyökben, mit két évvel ezelőtt nem vettek fel. — Pontban 11-kor a szertárnok háromszoros koczogatása jelenté, hogy ő Felsége képviselője közelg. A főherczeg ő cs. fensége fejedelemi méltósággal lépett be, a ministerektől követve. Közük volt a magyar udv. fő-kanczellár ő excellenciaja, gazdag mentéjét panyókára vetve, s a horvát udv. fő-kanczellár, tetőtől talpig feketében, mellén a széles arany lánczért. Gróf Nádasdy osztrák miniszter egyenruhában jelent meg. Gróf Esterházy miniszter ő exelja nem volt jelen. Egészségi állapota nem engedte meg, hogy az ünnepély részét vegyen, s felidítésre jóságaira utazott. Ő cs. fensége a lépcsőzetén felhaladva, a trónon helyet foglalt. A főherczegi fönvdr mester átnyujta a tölki kalapot, mit föltéve, hangzatosan olvasta el a trónbeszédet. Két helyen, mindjárt az elején, hol Ausztria emlékedése s növekedő tekintélyéről, valamint a hol a békéről van szó, zajos tetszés szakította a trónbeszédet. Az előlvastatás után háromszorosan eljenzetett császár ő Felsége, s a főherczeg a ministerektől követve, kik a felolvasás alatt balján állottak, elhagyta a termet. Be- s kiléptét lövések hirdették. — Cupr (Csehország) és Prazak (Morvaország) urakon kívül egy esch sem volt a teremben.

A trónbeszédet „Ausztria” rovatunkban teljes szövegében hoztuk.

— Tegnapelőtt igen kedves ünnepélynek valánk tanui. Ugyanis a ref. főtanodai önképző-társulat, a lapunkban említett „Kölcsény-ünnepély”-t tartá, melynek érdekét nagyban emelte azon körülmény, hogy a zene- és énekkar próbatétit is e napra határozták. Az egész ünnepély három szakaszra volt osztva, u. m. I. szakasz: „Kölcsény-ünnepély” sorozata: „Hymnus” a zene- és énekkar által. „Emlékbeszéd Kölcsény felett” igen csinoson írta s előadta Folbert Ernő, a „Kölcsény-kör” elnöke. 2) „Emlékvers” Sámí Lajostól, szavalta Kelemen József igen szépen. A vers szerzőjét „éljen”-nel üdvözlötték. 3) A „Kölcsény-kör története” felolvasa Déési Gyula. Rövid kerekded ismertetés. Ezt, valamint az emlékbészéd- és verset alkalomszerint, ha lapunk tárgyai engedik, közölni fogjuk. 4) Kölcsény Ferencnek a nemzeti játékszin ügyében mondott beszédéből szónokolt Wesselényi Miklós azzal az otthonossággal, kedvességgel, mely a Wesselényieket oly kitűnő szónokoknak ismertette el. 5) „Nemzeti ima.” Berekesztől „Hunyadi induló.” A roppant nagy közönség figyelmé teljes meglepéddel tért át a zene- és énekkar előadásaira, melyben 1) „Martha nyitányát” a zenekar elég szabatosan; 2) „A vén cigányt” Vörösmartyól Szakács Károly tetszettel; 3) „A szabad embert” az énekkar helyesen; 4) „A dajka négyest” Offenbachtól a zenekar jól; 5) „Zöldvetés közt” kezdett népdalt az énekkar ismételve; 6) „Apotheosis”-t Révay Lajos ismert szavaló képességevel s az első szakasz berekesztőleg a „Bánkban induló” a zenekar igen szépen adta elő. A második szakaszban a zenekar játszott a „Le solitaire” nyitányát Riccitól; a közkedvességgel „Pityegő-csárdást” s végre a „Rákóczi induló”, mindegyiket — a zenekar korát tekintve vére — mondhatni pompásan. Az énekkar „a felleg” s pár ismert népdal jó éneklésével nyerte meg a közönség tetszését, mit a zajos taps bizonyít. Szavakatok hallánk Déési Gyulától, ki Petőfy „Erdélyben” című versét s Nagy Lászlótól, ki ugyancsak Petőfytől „Két ország ölekezését” szavalta, mindkettő annyit tüzel, érzéssel, mennyit e költemények szelleme igényel. Ezekután tanár Fekete Mihály előadta az olvasó-egylet, az önképző-társulatok ügyét, működését s az egylet által kitűzött pályázatok eredményét, hogy t. i. Liviusból egy szép fordításért Kovács Sándor és Folbert Ernő egy latin-német és német-latin szótárt kapnak; s hogy az iskolai két lapban az év folytán megjelent legjobb lyrai verse kitűzött Toldy, költészeti remekét, Sámí Lajos az „Álom és való” című verssel nyerte. Azonban a bíráló választmány — mint Fekete mondá — nem akart lelkiismerete ellen eszeledni s elhatározá, hogy az előbbinek méltó versenytársát a „Bécs hangokát” is megjutalmazza. A sors a választmány kezére játszott, s egy ismeretlen kéz által Arany diszes kiállítás költeményeivel jutalmazá meg ez s több jeles költemény szerzőjét Nagy Ferenczet. A közönség a „Rákóczi induló” gyönyörű hangja mellett kielégítve távozott.

— Tegnapelőtt városunkban mulattak a Pestről Szebenbe utazó gyorsírók: Kónyi Mór és társa, mindkettő jó szabású művelt fiatal ember. A gyorsírói vállalat élén Kónyi ur áll, német gyorsírókat Berlinből hozat, románokat Szebenből fogad fel, vagy ha velük nem egyezhetnek, Bukurestből szándékszik hozatni. Tegnapelőtt délután a gyorspostán tovább utaztak Szeben felé.

— Tegnapelőtt éjjel Korbuly Gergely boltját felverték, a Wertheim szekrény megemelte a pénzt, de pár száz forint értékű arccikk elraboltatt.

— Az országgyűlés a kitűzött időben mindenesetre megnyitattik, azonban a választások megkésése miatt el fog napoltatni. Hirlik, hogy a románok Szebenben nagy demonstratióra, tömeges menetekre, fáklásszenekre s többféleképre készülnek.

— Saját szerű tudósítást kaptunk. Csak röviden közöljük. Kolozsmegyébe kebelezték Boos román helység határára a vasuti mérnök munkálataikat folytatva, oly nehézségek akadtak, a minőről fogalmuk se volt. Ugyanis az irányjelölő özvekeket vagy bármí kitűzött jelt éjjel ellopják, s másnap elől kell kezdeni a munkálattal. Valóban példátlan valami, s az ottani lakóknak nem válik becsületükre.

— Mint értesültünk Kolozsmegye választókörleteire nézve a választási nap folyó évi június 30-dikára tűzött ki a kir. főkommandyszek által. Udvarhelyszékre pedig e hó 26-dikára.

— Mai számunk mellett küldjük szét kereszteti Papp Miklós előfizetési felhívását „Karafta” című történeti korrajzra. Papp Miklós tolla ismeretes a közönség előtt tiszta magyar nyelvezetéről, könnyű és kellemes előadással, minél fogva teljes joggal ajánlhatjuk művét a közönség részvétele.

— Bukurestből írják nekünk jún. 17-ről. Az adóexcitio folyvást tart. Tell cultusminister beadta lemondását, minden órány várják az egész ministerium leköszönését, sőt

hírszerint Plaino már meg is van bízva új ministerium alkotásával. A hadsereg feletti parancsnokságot maga a herceg vevén át, ez a szabadelvű pártot nagyon megdöbentette. Most már senki sem hiszi, hogy a herceg leköszönjön. Floresco a volt hadügyér status majornak nevezetett, a herceg hírtudta nélkül egyetlen kis csapatmozgalom sem történhetik. A herceg nagyon vig kedélyű, minden nap kilovagol Florescoval s igen csekély fedezettel. A hercegné is több ízben lovagol ki a szabadba.

(Leghálásabb köszönet.) Diszes korona ragyog jelenleg a n. Kapusi ev. ref. egyház imaháza szőszéke fölött, fényt árasztva ott mindenfelé. Hazánk egy igénytelen polgára, n. kapusi vendégül Szűcs Lajos, és nője Szász Róza, készítették azt Isten dicsőségére szentelve, 200 forintot o. é. A vallásos ihlett ségnek valóban nagyszerű áldozatja ez, ily nyomasztó viszonyok között, egy egyszerű polgár háztól. Fogadják e buzgó keresztények egyházam nevében örök emléktől jegyzőkönyvileg is ki fejezett tisztelettel párosult leghe lasabb köszönetünket, s égi korona ragyogjon egykor érette fejükön.

Benedek Sándor
n. kapusi ev. ref. pap.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, jun. 19. Palmerston lord tegnap a citylakoma alkalmával a Franciaországgal való szilárd és jó egyetértésről szólott s reményét nyilvánította a béke fenntartása iránt.

A „Morning P.” jelenti, hogy a hatalmak jegyzőkei Pétvárra mentek. A jegyzőkek csaknem azonosak, kivéve, hogy Ausztria nem szorgalmazza a harc megszüntetését. A bécsi „Gen. Corr.” a „M. P.”-ből vett eme táviratot aképp magyarázza, hogy Ausztria jegyzőke csupán annyiban különbözik a más két hatalométól, hogy az ellenségeskedés megszüntetését nem tűzi ki az alkudozás előfeltételül; a mi diplomatiai nyelven annyit tesz, hogy Ausztria is akarja és ajánlja a fegyverszünetet, csak hogy nem függesszi fel tőle az alkudozás megkezdését.

Fitzgerald lord e hó 22-re a koronához intézendő felirati indítványt jelentett be, a melyben sajnálattal fejezi ki, hogy Oroszország folytatja a bécsi szerződés megsértését, a mi által Oroszország szuverenitásának eme szerződés által történt szentesítése Anglia részéről megszüntetnek tekinthető.

Franciaország. Páris, június 17. A „France” írja: Franciaország, Ausztria és Anglia jegyzőkei a lengyel ügyben ma mentek el. A három hatalom nézetei teljesen összhangzanak.

Forey tábornok jelentése Puebla bevételéről egész terjedelmében közölve van. Tartalma a közölt távirat által jóformán ki volt merítve, csupán annyit kell hozzáadnunk, hogy Ortega akkor ajánlotta a feladást, fegyverszünet, ágyúostól, podgyaszóztól való szabad kivonulhatás mellett Mexiko felé, a mikor már Forey tábornok 20 ágyúval rést lövetett volt és éppen rohamra készült. Forey természetesen visszautasította az ajánlatot, s így következett aztán a feladás a már közölt módon. A lefegyverzetek száma mintegy 12,000 ember, köztük 1000—1200 tiszt és 26 tábornok.

A „France” bizonyosnak mondja, hogy nemcsak Forey lett tábornagygyá, hanem Bazaine tábornok is senatori méltóságot kapott. Ugyanazon lap szerint a Veracruz és Puebla között utvonaltban fekvő Orizaba és Cordova városok, a mint Puebla bevételéről értesültek, üdvözlő iratokat küldöttek Forey-nek.

A mexikói mérsékelt pártok egy küldöttsége jun. 2-án indult el az angol postagőzön Európába, valószínűleg hazájuk sorsát érdeklő megbízással.

A „Patrie” tegnapi számában a császárnak Foreyhez intézett leveléről szólván, többek között ezt írja: Puebla bevételére új életre keltünk Lengyelország bátorságát. Valjék megtehát, a nélkül, hogy a diplomácia törekvéseit legkevésbé is zavarná akarnók, a Puebla bevételéről szóló tudósítás által keltett öröm nagy volt főleg azok keblében, a kik Lengyelország függetlenségét óhajtják. A császár szava felelelőzi terméyeiket; mert mintán Mexiko meg van mentve a fejtleneségtől, reméljük, egy európai államra következtek a sor, a melyet egy a nemzeti akarat, a rend és haladás, s az emberi jogok tiszteletben tartásának elvein alapuló kormány által ujjá kell teremteni.

Németország. Berlin, jun. 17. A reakció Poroszországban óriási lépésekkel halad. Tűzött számra osztogatják naponként a megintéseket szabadelvű lapoknak, s a közlebbi napokban számos felfüggesztés jelentését várják. A kormány, úgy látszik nem tartja szükségesnek idejét az egyesületi és fegyelmi törvények módosítására vesztgetni. A helyett dologhoz lát, s minden egyetemet, a melyben valami ellenzéki szellem nyilvánul, feloszlat; a hivatalnokokat szigorú purifikáció alá veszi s már néhány főállomásnak új egyénekkel való

betöltését jelentik. Egy berlini egyetemet bezárak, mivel a városi hatóságnak kormányellenes feliratát közölnet szavazott. A ministerium már megállította az évi államköltségvetést. Bodelschwing takarékosági elve megbukott; a hivatali fizetéseket felemelték, többek a közt tanítói karát. A király rá akarta venni a koronaherceget, hogy Danzigban mondott szavait valamely nyilvános alkalommal módosítsa, még pedig a mostani kormányrendszerek kedvező értelemben; azonban a herceg határozott vonakodása a király minden kísérletét megheiusította.

Frankfurt, jun. 18. A szövetségi tanács mai ülésében a holsteini ügygel megbízott választmányi előterjesztés az ügy állását, felhívást indítványozott a dán kormányhoz. A dán követ óvást jelentett. A szavazás három hét múlva történik.

Orosz- és Lengyelország. Felinski érseket, e hó 14-én elindították Pétvárra felé. A gözkocsban, a melybe az érseket szállították, még két pap és egy csendőrezredesült. Az utána következett kocsiiban egy csendőrsapát, egy százados parancsnokságot alalt.

A csatától a következők újabb híreink vannak: Valószínű, hogy Czachowskit 11-én Rajtájánál megverték az oroszok; de nem igaz, hogy csapatját szétszorták volna, a mint orosz tudósítások jelentették. Az oroszok tudósításai általában hamisak. Lithvániában jun. 7-8 és 10-én szerencsés csatái voltak a lengyeleknek.

Egy lembergi, jun. 18-i távirat szerint Czachowski a csapatjával a sandomiri kerületben áll és erősített vár. Volhyniában a felkelés növekedőben van; sok felkelő csapat alakul, a melyek az orosz katonaságot folyvást nyungalanítják a nélkül, hogy nagyobb csatába ereszkednének.

Podlachiában a milowicei erdőben a felkelők három század orosz gyalogságot megöltak és megverték. Odessából jelentik e hó 5-ről, hogy Branczik gróf jószágán Bialotschirkieffben két leegylt a gróffal együtt elfogtak, s bántalmazások közt Saratoffba szállították őket.

A wilnai kormányzó a hivatalos lapokban egy ukázt tettetett közzé, a mely a gyászkönyvet viselő nőszemélyekre kancsakabüntetést szab.

Görögország. Athéne, jun. 13. A nemzeti gyűlés a királyt 18 éves kora előtt teljes korává fogja nyilvánítani. A török határról a szélbeli tartományok fellázítására célzó törekvésekről tudósítanak. A nemzeti gyűlés bizo tságot nevezett ki az Otto királylyal rokonszenvező ka/onatiszték és polgári

hivatalnokok összeírására. Messeniában folyvást csendháborítások történnek.

Ujabbak. Krakkó, jun. 20. A „Czas” írja, hogy 18-án Goranul egy kisszerű csata volt a hol egy átvonuló felkelő lovas csapatot az oroszok leszből megdávadván viszsanyomtak. Ugyanazon lap szerint valószínű, hogy egy orosz hadosztályt a bialai kerületben a felkelők szétverték. Maniutin orosz tábornokot a felkelők elfogták s golyó általi halálra ítélték.

Berlin, jun. 20. A lengyel határszélről jelentik: Híre jár, hogy Felinskit a wolgai kormányzóságra számították. Frankowski felkelő csapatvezért jun. 16-án Lublinban felakasztották.

London, jun. 20. A felsőház tegnapi ülésében Stratford lord elősorolva Oroszország kegyetlenségeit, nem remél tartós békét Lengyelország kiűnlvására nélkül. Felvilágosítást kíván a wilnai parancsnoknak a nőkre nézve kiadott kancsakarendeletéről s kéri a további levelezések előterjesztését. Russel lord ez utóbbinak mielőbbi teljesítését ígéri s megemlíti a csaknem azonos jegyzőkek elküldését. Ő jó eredményt remél s a jegyzőkek a talámt köztölni fogja, ha a viszonylász késni fogna. Murawieff (wilnai parancsnok) dolgaról nincs értesítve. Gortsakoff herceg bizonyossá tette Napier lordot, hogy az orosz kormány a kegyetlenségekben ártatlan, és nyomozást fog végbevitetni.

Lapunk bezárta előtt a következő figyelemre méltó levelet vesszük Galacsról:

Galacz, jun. 15.

Tegnap este érkezett ide egy olasz hadihajó fegyverekkel és harczosokkal. Itt egy nem sokára bekövetkező harcrol komolyan beszélnek. Legközelebb mintegy kétszázötven lengyel ment át a Dunaféjedelméből a szabadság harczmezejére. A határnál készen várta őket a fegyver. Lengyelországba igen sok marhat hajtottak, minék következtében itt a hus okája másfél huszas.

Bécsi börze Junius 22-kén: Nemzeti kölcsön 81.5. 5% Metalliques 76.—. Bank-részvény 794.—. Hitel-részvény 190.—. Váltó Londonra 111.20. Ezüst 110.75. Arany 5/20/16. 1860-diki Állam kölcsön 98.80.

Junius 20-án: Urbéri kárpótási kötvény: Magyarországi 76.—. Erdélyi 73.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

21406. 1863.

Pályázati hirdetmény.

A bécsi tudományos egyetem orvosi osztályánál a sebészmtől kiképzetésére a hazai pénzalapból fizetendő évenkénti 315 frt. javalom és 63 frt szálláspénzzel egy erdélyi orvos növendék számára szervezett két évig tartó ösztöndíj-alapítvány a folyó év Mind-szentbő első napjától kezdve az 1865 dik év Szentmibálybó utolsó napjáig turesedésbe jövének, ennek elnyerésére a pályázat ezenel kihirdetettik.

Ezen ösztöndíj elnyerése a gyakorlati boncztanból kiállott vizsgálat eredményétől függén, a pályázók oda utasítottak, hogy születési s jelenlegi lakhelyek, nemzetiségek s a hazai nyelvek ösmeretéről szóló bizonyítványok, mint szinte a tudori oklevelekkel is el látott ez iránti folyamodványait, a fennirt vizsgálat jó eredményéről szóló bizonyítványaikkal felszerelve a folyó év augusztus 15 ig ezen kir. főkörmányszékhez adják be, s kérelmekhez még azon kötelevényeket is mellékeljék, hogy ezen ösztöndíj elnyerése s a sebész-mtől tanulmányaik bevégezése után orvosi gyakorlatukat legalább is tíz évig hazajoknak fogják szentelni.

Az erdélyi nagyfejedelemségi királyi főkörmányszéktől.
Kolozsvárt, Szent Iván hó 15-én, 1863.

NEM HIVATALOS.

(133)

(3-3)

A cs. kir. oszl. HITEL-SORSJEGYEK huzása

folyó 1863 év július 1-sőjén leend.

Minden ily jeggyel a huzások folytán nyerni lehet
A kölcsön nyerményei 250,000 frt. 200,000 frt. 150,000 frt. 40,000 frt.
30,000 frt. 20,000 frt. 15,000 frt. 5000 frt. 4000 frt. 3000 frt. 2500 frt.
2000 frt. 1500 frt. sat.

legkevesebb nyermény 140 frt.

1 ily sorsjegy ára csak

3 frt

5

14

11

30

Megrendelések az illető jegyár összeg mellékelével mentől előbb és egyenesen a B. Schottenfels bankár bázhoz a m. Frankfurtba intézendők.

(130)

(4-6)

Belmagyar utcában a 415 számú HÁZ ELADÓ. Értekezhetni Zsigmond Elek urnál.

(139)

(1-3)

Szálloda a Magyar Koronához

NAGY-SZEBENBEN.

Alőlirt mély tisztelettel bátorodom a t. cz. vendégeknek s itt keresztül utazóknak hírré tenni, miszerint vendégszobáimat, kávé s éttermeimet, föld-zint mint pedig az első emeletben nyitott kényelmes éttermemet a mostani előre haladt idők izlésének megfelelőleg alkalmaztam.

Minckintán főterekvésemnek célja béccs látogatóimnak s tisztelt szállóimnak legnagyobb meglegedésükre s kényelmekre ügyelettal lenni, azon alkalmas rendet tanáltam, mikép nálam minden időtábján étlap szerint, vagy pedig Tabl d' hote-ként ehetni, hol utóbbinak terítke hat jól készült s válogatott étkekből álland csakis 65 krajczároért o. é. szolgálandók s remélem minden magándiesérettől elállva, hogy figyelemmel tisztán s izletesen készült étkeim, mindennem bel s külföldi boraim, ugy szintén kitűnő jó söröm, melynek legkisebb méréje a jegespinczéből adatik, elegendő alkalmat nyitnak számos látogatósokra, ki is eddigi béccs bizalomért, melyel öt évek lefolytával minden t. cz. vendégtől részestltem, legnagyobb köszönetem nyilvánítom.

Nagy Szeben, junius hó 1863.

PROKOPP SEBESTYÉN, szállodai haszonbérlo.

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvtárosnál

kaphatók:

Borszék gyógyvizei, természettudományi és gyógytani szempontból leírta dr. Meyr Ignác. Németből fordította dr. Otrobán Nándor. Ára 50 kr.

Luther és kora. Történeti regény négy kötetben. Irta König Tivadár. Fordította Rajkay F. J. 3 frt 60 kr.

17, 18, 19 és 20-dik kötele. Gróf Monte Christónak. Regény Dumas Sándortól. Francziából Sió. 1 frt 20 kr.

Magyar-olasz nyelvtan. Oktatás az olasz nyelvet, tanító segítségével vagy anélkül is megtanulni. Irta Okrucky Justinian. Ára 1 frt.

Stuart Mária. Irta Mignet M. a francia akadémia tagja. Fordította Berzevichy Edmund. Ára 2 frt.

K O R Á N Y

zsebkönyv.

A ref. iskolai ifjuság dolgozataiból szerkeszték és kiadták b. Bánffi Dezső és Réthi Lajos.

1-ső kötet Kolozsvárt, 1861. Ára 1 frt 30 kr.

II. KÖTET 1863.

kiadja az ifjuság által kinevezett bizottmány. Füzve 1 frt 20 kr. A két kötet együtt 2 frt 50 kr.